

**МАТЕРІАЛИ
ХІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ
ГОСПОДАРЮВАННЯ: СУЧАСНИЙ
СТАН, ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ»**

10-11 ЖОВТНЯ 2025 РОКУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА “ІНСТИТУТ РИНКУ І ЕКОНОМІКО-
ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ”
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК, КОНІН, ПОЛЬЩА
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ – ВАРНА, БОЛГАРІЯ
ВАРНЕНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ВАРНА, БОЛГАРІЯ

**ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ:
СУЧАСНИЙ СТАН, ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

*МАТЕРІАЛИ
XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
10-11 жовтня 2025 року*

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ODESA NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY
POLTAVA STATE AGRARIAN UNIVERSITY
STATE ORGANIZATION "INSTITUTE OF MARKET AND
ECONOMIC-ECOLOGICAL RESEARCH OF THE NAS OF UKRAINE"
STATE UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES IN KONIN, POLAND
UNIVERSITY OF ECONOMICS – VARNA, BULGARIA
VARNA FREE UNIVERSITY, BULGARIA**

**Proceedings of the
XI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
«Economic and legal aspects of management:
current state, efficiency and prospects».
Collection of Abstracts.**

10-11 October 2025

Odesa - 2025

Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, ОНЕУ, 10-11 жовтня 2025 р.). – Одеса, 2025. 834 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

КОВАЛЬОВ Анатолій Іванович	доктор екон. наук, професор, ректор ОНЕУ
ЛІТВІНОВ Олександр Сергійович	доктор екон. наук, професор, проректор з наукової роботи ОНЕУ
АНДРЕЙЧЕНКО Андрій Вадимович	доктор екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки, права та управління бізнесом ОНЕУ
ЗОСЬ-КІОР Микола Валерійович	доктор екон. наук, професор, професор кафедри менеджменту імені І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету (м. Полтава).
ЧЕРНЯВСЬКА Тетяна Анатоліївна	доктор екон. наук, професор, професор кафедри економічних наук Академії прикладних наук у Конін (м. Конін, Польща).
КАЗАНЖИЄВА Веліна	канд. екон. наук, професор, професор кафедри економіки та організації туризму Економічного університету – Варна (м. Варна, Болгарія)
КАРПІНСЬКА Ганна Володимирівна	канд. екон. наук, с.н.с., с.н.с. відділу розвитку підприємництва ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України» (м. Одеса).
ЗАХАРЧЕНКО Наталя Вячеславівна	доктор екон. наук, професор кафедри економіки, права та управління бізнесом ОНЕУ
СІЛЧЄВА Наталія Євгенівна	канд. екон. наук, доцент кафедри економіки Варненського Вільного університету (м. Варна, Болгарія).
КАРПОВ Володимир Анатолійович	канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, права та управління бізнесом, начальник НДЧ ОНЕУ
СТАРЧЕНКО Антон Юрійович	канд. юр. наук, ст. викладач кафедри економіки, права та управління бізнесом ОНЕУ
ДЕНЬГУБ Валентина Василівна	канд. екон. наук, доцент кафедри економіки, права та управління бізнесом ОНЕУ

У збірнику представлено матеріали учасників XI Міжнародної науково-практичної конференції «Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи», яка відбулася в Одеському національному економічному університеті 10-11 жовтня 2025 року.

Розглядаються питання економіки, фінансів, інвестицій та інвестиційної діяльності, інновацій та інноваційної діяльності, публічного управління, підприємництва, конкурентоспроможності підприємств, інтеграційних процесів, національної безпеки, а також правових аспектів господарювання.

Матеріали публікуються в авторській редакції з редакційною правкою. Відповідальність за зміст та достовірність досліджень несуть автори.

Чобітько Я.А.
здобувач ступеню доктора філософії,
Полтавський університет економіки і торгівлі,
Науковий керівник: **Шапвалов В.О.**
к.е.н., доцент,
доцент кафедри управління персоналом,
економіки праці та економічної теорії,
Полтавський університет економіки і торгівлі,
м. Полтава

БАГАТОВИМІРНИЙ ПІДХІД ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Економічна безпека підприємства є ключовим чинником його стійкості та довгострокового розвитку. У сучасних умовах глобалізації, зростання конкуренції, високої технологічної динаміки, інституційної невизначеності та соціальних викликів забезпечення економічної безпеки набуває стратегічного значення, оскільки безпосередньо впливає на конкурентоспроможність підприємства та здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Традиційні підходи до оцінки економічної безпеки, які здебільшого фокусуються на фінансових і правових аспектах функціонування підприємства, не завжди забезпечують комплексне управління ризиками та формування цілісної системи захисту. Це зумовлює потребу у багатовимірному підході, що інтегрує різні аспекти організаційного буття підприємства та створює аналітичну основу для побудови системної моделі економічної безпеки.

Модель економічної безпеки підприємства — це системний інструмент управління ризиками та стійкістю організації, який забезпечує комплексну оцінку стану підприємства, ідентифікацію загроз та розробку заходів для підвищення його довгострокової конкурентоспроможності. Вона ґрунтується на чотирьох взаємопов'язаних вимірах — операційно-технологічному, інституційно-правовому, адаптивно-еволюційному та коаліційно-поведінковому (рис.1).

Рис. 1. Виміри економічної безпеки підприємства

Кожен із цих вимірів визначає специфіку ризиків і напрями заходів, що включаються до системи захисту, а також забезпечує структуровану інформаційну базу для практичних рішень. Завдяки інтеграції оцінки всіх вимірів модель дозволяє перетворити багатовимірний аналіз економічної

безпеки на послідовний алгоритм дій, що включає діагностику стану підприємства, ідентифікацію ризиків, розробку комплексних заходів та їх моніторинг (табл. 1).

Таблиця 1. Економічна безпека підприємства: об'єкти оцінки, ризики та напрями заходів

Вимір економічної безпеки	Об'єкт оцінки / підхід	Основні ризики	Напрями заходів
Операційно-технологічний	Підприємство як функціональна система; оцінка ефективності виробничих і управлінських процесів	Збої у виробництві, залежність від постачальників, технологічне відставання, низька енергоефективність, дефекти продукції	Оптимізація ресурсів, підвищення надійності виробництва, модернізація технологій
Інституційно-правовий	Підприємство як інституційний механізм координації у правовому та контрактному середовищі	Інституційна невизначеність, регуляторний тиск, конфлікти між власниками та менеджментом	Забезпечення стабільності нормативного середовища, ефективні контракти, мінімізація трансакційних витрат
Адаптивно-еволюційний	Підприємство як динамічна організація; здатність до навчання та інновацій	Технологічне відставання, організаційна інерція, втрата ключових знань	Розвиток інноваційного потенціалу, стратегічна гнучкість, накопичення знань
Коаліційно-поведінковий	Підприємство як коаліція інтересів стейкхолдерів	Внутрішні конфлікти, низька мотивація, токсична культура, кризи репутації	Підтримка соціальної стабільності, мотивація персоналу, оптимізація комунікацій

Джерело: складено на основі 1.

Оцінка кожного з чотирьох вимірів, представлена у таблиці, формує цілісну інформаційну базу для практичного управління економічною безпекою підприємства. Ці дані дозволяють переходити від аналітичного опису до системної реалізації заходів, що забезпечують стійкість і конкурентоспроможність організації.

Модель економічної безпеки підприємства не обмежується аналітичним описом вимірів, вона передбачає практичну реалізацію у вигляді п'яти послідовних етапів, що забезпечують системне управління ризиками та підвищення стійкості організації. Кожен етап опирається на дані оцінки чотирьох вимірів і дозволяє інтегрувати концептуальні та прикладні аспекти економічної безпеки.

1. Діагностика. На цьому етапі здійснюється всебічна оцінка стану підприємства за кожним із вимірів моделі. Проводиться аналіз фінансово-економічних показників (рентабельність, ліквідність, структура капіталу), організаційно-управлінських процесів (ефективність управління, безперервність виробництва), інституційних аспектів (стабільність нормативного середовища, якість контрактних відносин) та соціально-поведінкових чинників

(корпоративна культура, рівень довіри, мотивація персоналу). Результатом є комплексна картина поточного стану економічної безпеки, яка слугує вихідною точкою для подальших дій.

2. Ідентифікація ризиків. На цьому етапі здійснюється системне виявлення загроз, що можуть впливати на стійкість підприємства. Ураховуються ризики всіх чотирьох вимірів: збої у виробничих процесах, технологічне відставання, інституційна невизначеність, конфлікти всередині коаліцій стейкхолдерів. Ідентифікація дозволяє виокремити «слабкі місця» організації та визначити пріоритети для розробки заходів.

3. Інтеграція результатів. Цей етап передбачає системне поєднання даних діагностики та ідентифікації ризиків у єдину багатовимірну карту економічної безпеки. Така інтеграція дозволяє виявити взаємозалежності між різними видами ризиків: наприклад, фінансові проблеми можуть провокувати соціальну напругу, а недоліки в управлінні — зростання інституційних ризиків. Інтеграція створює інформаційну базу для розробки комплексних і координаційних заходів.

4. Розробка заходів. На основі інтегрованих даних формується система стратегічних і тактичних заходів, спрямованих на забезпечення економічної безпеки. Стратегічні дії можуть включати диверсифікацію джерел доходів, розвиток інноваційного потенціалу, вдосконалення корпоративного управління та корпоративної культури. Тактичні заходи охоплюють підвищення прозорості фінансових операцій, оптимізацію кадрової політики, запровадження превентивного контролю. Кожен захід співвідноситься з конкретними ризиками в межах чотирьох вимірів моделі.

5. Моніторинг і корекція. Завершальний етап забезпечує постійний контроль та оперативну адаптацію системи економічної безпеки до змін зовнішнього та внутрішнього середовища. Регулярний моніторинг дозволяє вчасно виявляти нові ризики, оцінювати ефективність впроваджених заходів та коригувати стратегії, підтримуючи баланс між стійкістю та розвитком підприємства.

Таким чином, процес формування економічної безпеки підприємства постає як циклічний та інтегративний. Він вимагає системного підходу, що поєднує аналітичні, стратегічні та управлінські інструменти. Реалізація описаних етапів дозволяє перетворити концепцію економічної безпеки з теоретичної категорії на дієвий інструмент забезпечення конкурентоспроможності та довгострокової стійкості підприємства.

Список використаних джерел

1. Шаповалов В., Чобітько Я., Шишов Г. Теорії фірми як методологічна основа дослідження економічної безпеки підприємства. *Економіка та суспільство*. 2025. № 75. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-70> (дата звернення: 05.10.2025).

Сорока О.В. ІНКЛЮЗИВНІСТЬ ЯК ДРАЙВЕР РОЗВИТКУ ГУМАНІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО БІЗНЕС-ПРОСТОРУ.....	503
Суконько С.О., Гострик О.М. ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ДАНИХ У СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ БІЗНЕСОМ.....	506
Сухорукова А.Л., Курепін В.М. РОЗРОБКА БІЗНЕС-СТРАТЕГІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ.....	508
Сьомченко В.В., Шевченко О.Т. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА: ЗНАЧЕННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ.....	511
Сьомченко В.В., Сичова А.В. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТИСТИЧНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	514
Сьомченко В.В., Стасик Б.М. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ У ПЕРІОД ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ.....	517
Тихоновський М.Ю., Гузар У.Є. СУЧАСНІ МАРКЕТИНГОВІ СТРАТЕГІЇ У СФЕРІ ГОСТИННОСТІ: ТРЕНДИ 2025 РОКУ.....	520
Ткаченко Е.Д., Підкамінний І.М. ESG-ФАКТОРИ ЯК КЛЮЧОВІ ДЕТЕРМІНАНТИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РІШЕНЬ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ.....	522
Ткачук А.В., Кушнір Л.А. ВПЛИВ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА.....	526
Феденко Д.О., Деркач О.П. СТАЛІЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ КРІЗЬ ПРИЗМУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ТА СУЧАСНИХ ОБЛІКОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ.....	529
Фролова М.Е. ПРОГНОЗУВАННЯ РЕАКЦІЇ СПОЖИВАЧІВ НА ПЕРСОНАЛІЗОВАНУ РЕКЛАМУ У КОНТЕКСТІ ПСИХОЛОГІЇ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ.....	532
Худенко М.С., Гострик О.М. RPA: ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ.....	534
Чобітько Я.А., Шаповалов В.О. БАГАТОВИМІРНИЙ ПІДХІД ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	537